

Zapošljavanje Roma: Što smo **naučili** od dosadašnjih mjera **uključivanja** i **kako dalje?**

Your number 1 for knowledge and education.

Sanja Crnković-Pozaić

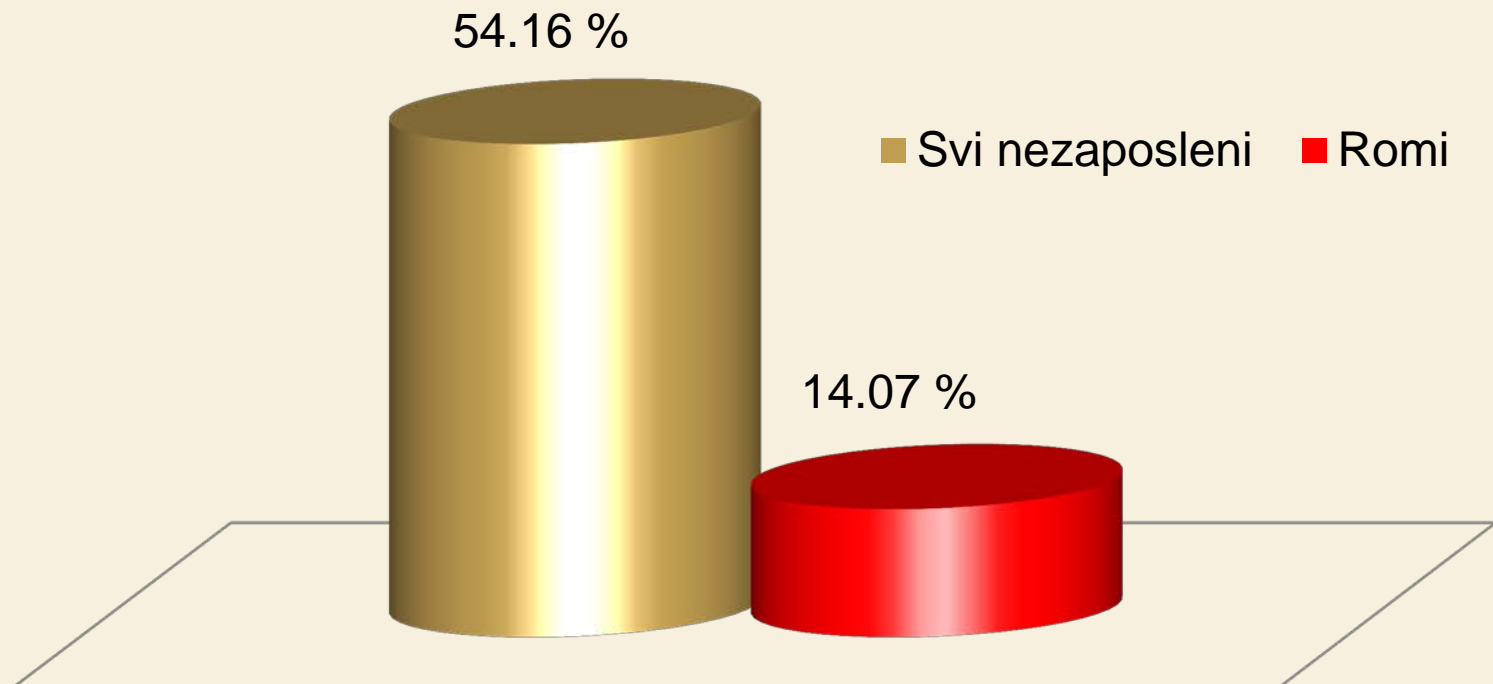
bit
best in training

Nekoliko činjenica

- Obuhvat romske zajednice neadekvatan – 9463 (2001.) a neke procjene govore o 30 000 dakle svega 31,5% ili manje
- 4391 Roma je registrirano kao nezaposleno (2008.) ali nema obilježja za statističko praćenje jer se ne deklariraju svi kao Romi
- U istoj godini zaposleno je 618 Roma (14%)
- 223 je zaposleno preko Mjera u okviru Akcijskog plana
- Od tog broja samo je **50** žena (8.1%)

Romi se puno teže zapošljavaju

U 2008. godini 53.16% nezaposlenih je našlo posao, ali samo 14.07% nezaposlenih Roma

Kakve su mjere primjenjene?

2008	Sudjelovali u mjerama - ukupno	Sudjelovale u mjerama - Romkinje	% od ukupnog	% žena
Grupno informiranje	1563	816	35,6	52,2
Izrada plana zapošljavanja	6023	3436	137,2	57
Kako tražiti posao?	423	198	9,6	46,8
Sufinanciranje zapošljavanja	20		0,5	-
Financiranje obrazovanja	24	6	0,5	25
Javni radovi	203	47	4,6	23,2
Pripreme za zapošljavanje	1681	856	38,3	50,9
Posjete poslodavcima	1381			
Ukupno utrošeno 2008.				
	4.259.721 kn	19.101,00	po osobi	
Plan za 2009.				
	15.000.000 kn			

Što smo zaključili iz provedenih mjera

- Vrlo ograničeni obuhvat ukupne romske populacije
- Vrlo značajan obuhvat nezaposlenih raznim aktivnostima zavoda (grupno informiranje, individualno savjetovanje, itd.) ali bez nekog učinka na zapošljavanje
- Vrlo mali interes za obrazovanje među nezaposlenim Romima
- Gotovo jedina mjera koja je dala kratkoročne učinke za mali broj Roma su bili javni radovi
- Gotovo se 3 puta više Roma zaposlilo na otvorenom tržištu izvan obuhvata mjera! (618)
- Sufinanciranje zapošljavanja daje vrlo male učinke – poslodavci ne žele zapošljivati Rome niti uz subvenciju

Mogući uzroci?

- Socijalna davanja i porodiljne naknade omogućavaju veći prihod nego što su plaće nekvalificiranih radnika za obitelji s 5 i više djece – **NEMA MOTIVACIJE ZA RAD**
- Romi su aktivni u sivoj ekonomiji i puno vremena je potrebno da bi osigurali dodatne prihode
- Povratak u školske klupe za odraslu populaciju je prepun barijera više vrsta i nema te tradicije
- Mladi ispadaju iz formalnog procesa obrazovanja i time ostaju zakinuti za bolje poslove
- Poslodavci imaju predrasude i nepovjerenje prema Romima i imaju izbor među drugim skupinama nezaposlenih

MOGUĆI MODEL ZAPOŠLJAVANJA ROMA 1.

Načela:

- Fokus na preventivno djelovanje, a ne reaktivno
- Cjeloviti pristup nezaposlenosti koji se temelji na uzrocima stanja
- Nastojanje da se ekonomski ojačaju postojeće ekonomske aktivnosti Roma
- Bez aktivne suradnje Romske zajednice nema niti napretka pojedinaca
- Osnovno je načelo: do boljeg života radom a ne socijalom!

MOGUĆI MODEL ZAPOŠLJAVANJA ROMA 2.

- **Mladi:**

- Priprema na školu nekoliko godina prije uključivanja u osnovno obrazovanje (stjecanje jezičkih vještina i usvajanje nove vrste komunikacije)
- Osiguravanje uvjeta za učenje u školskoj okolini i pod nadzorom
- Uključivanje u radne sredine kod poslodavaca u tijeku obrazovanja da se usvoje neke navike prije dolaska na tržište rada (uz osiguran đeparac)
- Uključivanje u programe samopomoći u zajednici
- Organizacija sportskih i kulturnih aktivnosti uz upoznavanje ne-Romske populacije s njihovim običajima i vrijednostima

Žene

- **Osnivanje inkubatora za žensko poduzetništvo gdje se nudi:**
  - Edukacija (osnove higijene, domaćinskih poslova, negovanje djece, odgoj i stjecanje samopouzdanja)
  - Stjecanje prvih kvalifikacija kroz kratke programe obrazovanja odraslih
  - Poduka za poduzetništvo
  - Dostupnost kreditiranja i savjeta za samozapošljavanje
  - Mogućnost korištenja prostora i infrastrukture za otvaranje vlastitog posla
  - Organizacija čuvanja djece dok majke rade u blizini
  - Organizirano učenje za školsku djecu uz nadzor u istom centru gdje ostaju i školske knjige.

Muškarci

- Analiza postojećih načina zarade s ciljem povećanja prihoda uz nova znanja i vještine
- Organizacija dnevnih prilika za rad uz fleksibilne načine plaćanja i ugovaranja
- Osposobljavanje za struke koje mogu voditi zapošljavanju ili samozapošljavanju
- Usvajanje vještina vođenja kućnih budžeta, štednje, i načina plasmana ušteda
- Definiranje novih kurikuluma za samopomoć kod gradnje i održavanje kuća i okućnica

Općenite mjere

- Provoditi mjere za Rome na isti način kao i za sve druge teže zapošljive kategorije i ne izdvajati ih ako nije nužno potrebno
- Mnogo strože primjenjivati uvjete za dobivanje socijalne pomoći – tko ne želi prihvatiti priliku za rad ne može biti financiran od drugih (isto vrijedi i za sve ostale nezaposlene korisnike socijalne skrbi)
- Omogućiti povoljne fiskalne režime kako rad ne bi bio previše opterećen davanjima na početku legalne ekonomske aktivnosti

Približavati kulture većinskog i manjinskog naroda i nastojati uvažavati različitosti

- Postoje netolerancije s obje strane
- Samo zajedničke aktivnosti mogu rušiti barijere koje postoje
- Jedinstvo Romskih zajednica nije manje važno postignuće
- Učiti od dobrih primjera iz drugih zemalja
- Prakticirati načela otvorenog društva

Na kraju

Svaki je narod i većinski i manjinski najodgovorniji za svoj napredak i blagostanje – a šira zajednica mora nastojati osigurati iste uvjete za sve u tom procesu.

HVALA NA PAŽNJI!

Kontakt:

Mob. 099 300 31 32

www.bit-croatia.hr